

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny: 21-34-34
Telex: 816-436

BS/61/26/90

GOTOWOŚĆ I MOTYWY WYJAZDU ZA GRANICĘ

Komunikat z badań

Warszawa, marzec 1990 r.

W opracowaniu prezentujemy wyniki badań sondażowych na temat gotowości i motywów wyjazdu za granicę. Porównanie wyników badań z lutego¹ i marca² 1989 wskazuje, że obecnie, podobnie jak rok temu, tylko nieliczni chcieliby wyemigrować z Polski, większość natomiast chętnie wyjechałaby na pewien czas - głównie po to, aby zarobić.

W lutym gotowość wyjazdu za granicę deklarowało prawie 2/3 badanych, w tym na stałe około 7%. Wyraźnie preferowano wyjazdy kilkumiesięczne (38,2%) i kilkuletnie (21,4%). Blisko 1/4 ankietowanych nie wyjechałaby z kraju nawet, gdyby miała możliwości. Rok temu było podobnie; znacznie większą różnicę odnotowano jedynie w grupie niechętnych wszelkim wyjazdom (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Deklaracja gotowości wyjazdu za granicę i jego charakter	Respondenci według terminów badań	
	III '89	II '90
Wyjechał(a)bym:		
- na stałe	6,5	6,7
- na kilka lat	22,1	21,4
- na kilka miesięcy	35,5	38,2
Nie wyjechał(a)bym	32,1	24,9
Mogę wyjechać, kiedy potrzebuję	1,8	2,7
Trudno powiedzieć	1,9	5,9

Wyjazdem na stałe najczęściej są zainteresowani ludzie młodzi, do 24 lat (14,6%), respondenci z wykształceniem zasadniczym zawodowym (10,3%), mieszkańcy dużych aglomeracji (10,5%), oceniający własną sytuację materialną jako złą (9,2%), a także osoby, które dotychczas nigdy nie były za granicą (9%; tab. 3).

Jako motyw chęci wyjazdu do innych krajów najczęściej podawano możliwość zarobienia tam pieniędzy (64%), znacznie rzadziej cele turystyczne (24%), a jeszcze rzadziej sprawy rodzinne (6%). Powody polityczne podawali bardzo nieliczni (0,6%). W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosło zainteresowanie wyjazdami turystycznymi, zmniejszyło się zaś - zarobkowymi (tab. 2).

¹ "Świat wokół nas" (3) - sondaż zrealizowano w dniach 20-26 lutego 1990 r. na 1500-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłej ludności kraju.

² "Co o tym myślisz?" (13) - sondaż zrealizowano w dniach 28 lutego - 2 marca 1989 r. na 1500-osobowej reprezentatywnej próbie dorosłej ludności Polski.

Tabela 2

w procentach

Motywy wyjazdu	Respondenci według terminów badań	
	III '89	II '90
Rodzinne	3,2	6,1
Polityczne	0,6	0,4
Naukowe	1,1	0,6
Turystyczne	14,8	24,1
Zarobkowe	73,0	64,0
Inne	2,5	2,4
Trudno powiedzieć	2,2	2,1

Chęć wyjazdu w celach zarobkowych najczęściej deklarują osoby w wieku 25-34 lata (74,2%), osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (78,3%), oceniający własną sytuację materialną jako złą (69,1%) oraz badani, którzy dotychczas nigdy nie byli za granicą (68,9%; tab. 3). Około 80% tych, którzy byli już w celach zarobkowych za granicą, chętnie pojechaliby ponownie, gdyby miało możliwość.

Prawie 3/4 respondentów uzasadnia emigrację przyczynami materialnymi (możliwość zarobienia pieniędzy), 10% - rodzinnymi, a 3% - politycznymi.

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Deklaracja gotowości wyjazdu za granicę i jego charakter						Motywy wyjazdu				
	wyjechał(a)był			nie wyjechał(a)był	mogę wyjechać, kiedy potrzebuje	trudno powiedzieć	zarobkowe	turystyczne	inne	trudno powiedzieć	
	na stałe	na kilka lat	na kilka miesięcy								
<u>Płeć</u>											
Mężczyźni	7,8	28,1	37,3	19,2	2,6	4,9	71,8	18,6	7,6	2,0	
Kobiety	5,7	15,1	39,1	30,3	2,9	6,9	55,6	30,5	11,7	2,3	
<u>Wiek</u>											
Do 24	14,8	37,9	34,1	4,4	2,2	6,6	71,0	20,4	5,6	3,1	
25-34	10,1	29,3	42,9	8,3	3,8	5,6	74,5	16,4	7,6	1,8	
35-44	8,4	25,1	49,4	10,8	1,2	5,2	72,5	19,9	5,7	1,9	
45-54	3,9	16,9	42,3	28,9	3,5	4,6	59,0	28,2	10,6	2,1	
55 i więcej lat	0,6	6,9	26,1	55,9	2,4	7,8	25,2	48,0	24,4	2,4	
<u>Miejsce zamieszkania</u>											
Wieś	4,6	18,9	34,8	31,1	3,2	7,4	62,6	24,1	11,0	2,3	
Miasto:											
- do 50 tys.	6,1	24,5	40,2	24,5	2,1	2,5	67,6	22,3	7,6	2,5	
- 51-200 tys.	7,0	22,9	37,4	22,5	2,6	7,5	70,1	21,0	8,3	0,6	
- 201-500 tys. mieszkańców	10,5	21,4	41,9	17,3	2,7	5,9	60,6	27,8	9,2	2,5	
<u>Wykształcenie</u>											
Podstawowe	5,2	15,1	29,5	39,6	2,2	8,2	59,9	23,4	13,5	3,3	
Zasadnicze zawodowe	10,3	28,5	40,4	11,9	2,5	6,3	78,3	15,2	4,6	1,9	
Średnie	6,2	24,2	45,7	16,5	3,5	4,0	61,6	29,7	7,2	1,6	
Ponadśrednie	7,1	25,5	51,1	12,1	3,5	0,7	52,5	31,1	15,6	0,8	
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>											
Dobra	5,7	25,8	38,5	17,6	8,2	4,1	53,9	28,3	15,2	1,8	
Średnia, przeciętna	5,8	20,6	41,5	24,6	1,8	5,6	65,2	24,3	8,4	2,1	
Zła	9,2	20,6	31,9	29,4	1,4	7,6	69,1	21,1	8,0	2,6	
<u>Pobyt za granicą</u>											
Był(a)	9,0	25,0	41,6	16,9	4,6	3,0	61,1	25,2	12,0	1,7	
Nie był(a)	4,3	17,5	34,3	34,0	0,7	9,0	68,9	22,6	5,7	2,7	